

Корінько М. Д., д-р екон. наук, проф. НАСОН,
завідувач кафедри аудиту,
Національна академія статистики,
обліку і аудиту Держкомстату України

ПРОБЛЕМИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ КАТЕГОРІЙНОГО АПАРАТУ ІННОВАТИКИ

Сучасні дослідження інноваційних процесів на глобальному (мега-, макро-) і мікрорівнях відзначаються істотною різноманітністю і зосереджені на таких аспектах:

- вивчення механізму інноваційного процесу;
- окреслення галузей інтенсивної інноваційної діяльності;
- дослідження факторів, які впливають на скорочення циклу інновації;
- дослідження шляхів інновацій;
- дослідження ефективності витрат на інновації;
- вивчення трансферу технологій і ефективної їх реалізації;
- оцінка впливу інновацій на зайнятість населення;
- формування напрямів державного регулювання та стимулювання інноваційної діяльності;
- визначення напрямів міжнародної співпраці в галузі інноваційної діяльності;
- формування регіональних і глобальних програм підтримки і проведення досліджень та впровадження інновацій.

Результатом таких досліджень стало формування локалізованих галузей знань у ранзі наукових дисциплін, які займаються дослідженням інноваційних процесів, з-поміж яких виокремились дисципліни:

- інвентика,
- наукознавство,
- економіка інновацій,
- інноваційний менеджмент,
- проектна інженерія.

Така структуризація історично пов'язана з доступністю дослідницького інструментарію.

Щораз частіше перед дослідниками, винахідниками і раціоналізаторами постають проблеми, відповіді на які не знаходяться на відомих дотепер шляхах розв'язання, а отже, їх можна віднести до творчих проблем. У розв'язуванні такого типу проблем важливе значення відіграють не тільки аналіз, синтез, логічне мис-

лення, а й інтуїція, не лише свідомість, а швидше підсвідомість. Реакцією на такі виклики реальності стало розширення та збагачення змісту інструментарію досліджень, що внесло елемент хаотичності у відносинах учених окремих галузей наук і спричинило необхідність їх упорядкування та субординування. Викладене розуміння теоретичної проблеми уможливорює її вирішення шляхом процесної структуризації, в основі якої лежить виокремлення трьох окремих галузей знань [5, с. 7—11]:

1. *геуристика*, яка займається дослідженням процесів творчого мислення. Термін «геуристика» походить від грецького слова, що означає «мистецтво здійснення відкриття»;

2. *інвентика*, що означає діяльність, пов'язану з опрацюванням, координацією і застосуванням методів творчого розв'язання проблем. Термін «інвентика» має французьке походження;

3. *інноватика*, яка вивчає діяльність із впровадження результатів творчого мислення (інновації) в практику.

Кожна з дисциплін базується на знаннях творчого розв'язання проблем, має свою історію і свій зв'язок з материнськими або близькими до них науковими дисциплінами. Зокрема, геуристика у наведеному вище значенні походить з психології. Напрямок цей започатковано ще наприкінці XIX ст. дослідженнями у сфері психології особистості. Пізніше він доповнюється базою знань із сфери кібернетики і інформатики. Об'єднання потенціалу інформаційних технологій і психологічних методів організації творчої ініціативи особистості і групи дають можливість оцінити сучасні досягнення в галузі організації науково-технічної діяльності, ґрунтуючись на ідеології створення систем штучного інтелекту і експертних систем [5, с. 43].

• Інвентика як наука завдячує своєму розвитку піонерам галузі — професорам Осборну і Гордону. Сьогодні інвентика — це «ботаніка» методів розв'язання творчих проблем, охоплює при цьому низку різноманітних інвентичних методів [4, с. 19—21], що їх використовують науковці і раціоналізатори як інструменти творчих досліджень.

Інноватика як наука походить від гуманітарних наук і ґрунтується на теорії інновацій. Трактуючи поняття інноватики як науки, об'єктом дослідження якої є інноваційна діяльність, доцільно вважати, що теорія інноватики бере свій початок розвитку у згаданих уже теорії інновацій.

Сучасний стан розвитку інноватики як окремої галузі економічної науки характеризується її проникненням та інтеграцією з багатьма галузями науки (соціологією, інформатикою, менедж-

ментом, маркетингом, логістикою, праксеологією тощо), кожна з яких збагачує інноватику відповідними елементами.

Як наука інноватика оперує відповідним категорійним апаратом, що ґрунтується на категоріях фундаментальних економічних наук. Адаптація їхнього категорійного апарату до умов інноватики визначає сутність базових категорій інноватики.

Інновація та інноваційний процес є двома найважливішими поняттями в теорії інноватики.

Література

1. Акмаєв А. І., Кляненко Б. Т., Осика О. П., Ахромкін Є. М., Фесенко І. А. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посібник / Донбаський держ. технічний ун-т ; Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля ; НАН України ; Луганський філіал Інституту економіко- правових досліджень. — Луганськ ; Алчевськ : ДонДТУ, 2008. — 341 с.

2. Організація та управління інноваційною діяльністю: підручник для студ. вищих навч. закл. / Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т» / Петро Григорович... Перерва (ред.). — Х. : НТУ «ХПІ», 2008. — 1025 с.

3. Заблоцький Б. Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посібник. — Л. : Новий Світ-2000, 2007. — 456 с.

4. Яковенко В. Б. Введение в инновационные технологии. — К.: Изд-во Европ. ун-та финансов, информ. систем, менедж. и бизнеса, 1999. — 67 с.

5. Martyniak Z. Wstęp do inwentyki. — Kraków: AE, 1997. — 134 s.

Коршикова Р. С., канд. екон. наук, доцент,
кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИМОГ П(С)БО УКРАЇНИ ЩОДО ОБЛІКУ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Одним з атрибутів ринкової економіки є різноманітні об'єднання суб'єктів господарювання, порядок утворення та види яких визначаються національним законодавством країни та нормами міжнародного права. Нині, крім звичних форм юридичного та економічного об'єднання виділяють також нове поняття неформальна бізнес-група. Але незважаючи на шляхи та підходи до об'єднання, ця операція в більшості випадків створює додаткові